

СИЛАБУС КУРСУ

СОЦІОЛОГІЯ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ

Ступінь вищої освіти – доктор філософії

Галузь знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»

Спеціальність С2 «Політологія»

Освітньо-наукова програма «Політологія»

Рік навчання: 1, семестр: 2

Кількість кредитів: 5, Мова викладання: українська

КЕРІВНИК КУРСУ:

ІІІ: кандидат наук із соціальних комунікацій Синоруб Галина Петрівна

Контактна інформація: (0352)47-50-50#19-22

Опис дисципліни

Курс «Соціологія громадської думки» покликаний для опанування здобувачем освіти комплексу теоретичних знань і практичних умінь про закономірності виникнення, формування та функціонування громадської думки, теоретичні й прикладні дослідження громадської думки, роль і місце медіа у формуванні, вивченні та функціонуванні громадської думки.

Структура курсу

Години (лек. / прак.)	Тема	Результати навчання	Завдання
	1. Вступ до дисципліни, предмет і завдання курсу	Знати парадокси та незрозумілості в контексті розуміння громадської думки, причини виокремлення соціології громадської думки як самостійної галузі соціологічного знання, а також визначати роль й практичну значущість цієї дисципліни для майбутньої професійної діяльності	Поточне опитування
	2. Основні властивості і характеристики громадської думки	Знати етапи формування громадської думки; розуміти наукові інтерпретації громадської думки: психологічна школа, юридична концепція, «двоступенева» модель, «спіраль мовчання», функціоналізм, французька школа, американська школа, нон-плюралістська думка, думка більшості; поняття «громадськість» і «громадська думка», напрями, особливості і методи вивчення громадської думки	
	3. Структура, функції та динаміка громадської думки	Знати структуру громадської думки: раціональний, емоційний і вольовий компоненти. Розуміти динамічну структуру громадської думки та її стадії: зародження, формування, функціонування, спадання, відмирання; шляхи вираження громадської думки.	
	4. Формування громадської думки	Знати способи впливу на поведінку індивідів і соціальних груп, форми маніпулювання громадською думкою: затаювання інформації, зміщення акцентів, викривлення інформації;	

		технології формування іміджу та вплив на громадську думку. Розуміти значення масмедіа як важливого чинника формування громадської думки у сучасному світі; імідж і архетипи масової свідомості, умови ефективності сприйняття іміджу. Аналізувати форми впливу на громадську думку, типологію аудиторії і засоби масової комунікації	
	5. Методичні та методологічні засади дослідження громадської думки	Розуміти подвійну природу громадської думки: атрибутивну та суб'єктивну, основні помилки при виборі КСД, співвідношення індивідуальної думки з громадською; специфіку методу опитування для вивчення громадської думки. З'ясувати головні аспекти соціологічного дослідження громадської думки, чіткі та гармонійні моделі опрацювання соціологічних досліджень, особливості полінг versus соціологічного дослідження громадської думки, відмінності полстерівського визначення суб'єкта і соціологічного.	
	6. Функціонування і дослідження громадської думки в посткомуністичних країнах та Україні.	Знати еволюцію політичної громадської думки населення, концепцію Дж.Геллапа щодо вимірювання громадської думки шляхом репрезентативних вибіркового опитувань. Розуміти вплив стану соціального диморфізму на ідентифікацію громадської думки в посттоталітарних суспільствах, інноваційні індикатори громадської думки, доречні у перехідних суспільствах: підтримка демократії і недемократичних альтернатив; ставлення до розширення Європи; економічний плюралізм; багатство і бідність тощо	

Літературні джерела

1. Афанасьєва Л.В., Букрєєва І.В., Глебова Н.І., Глинська Л.Ф., Семікін М.О., Складов Р.В., Цюрупа М.В., Чичановський І.О. Методологія та методи збору, аналізу та комп'ютерної обробки соціологічної інформації. навчально-методичний посібник. м. Запоріжжя, ФОП Однорог Т.В., 2024 р. 530 с.
2. Комплексні вимірювальні інструменти в соціологічних дослідженнях: розроблення, адаптація, обґрунтування достовірності. Є. Головаха, С. Дембіцький, Н. Паніна та ін. За наук. ред. Є. Головахи та С. Дембіцького. Київ: Інститут соціології НАН України, 2022. 405 с.
3. Кондрашова Я. О. Громадська думка та влада. URL: http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/natural/Nvnu/filosof/2010_27/R2/Kondrashova.pdf.
4. Кононенко О. В. Громадська думка як суспільний феномен (культуро-філософський аналіз). URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnau_f_2011_1_41.
5. Легеза Я. О. Формування громадської думки в умовах пострадянських суспільно-політичних трансформацій. URL: <http://old.niss.gov.ua/book/StrPryor/2/1-8-Legeza.pdf>.
6. Опитування громадської думки: Посібник для журналістів та всіх, хто працює з соціологічними даними. URL: <https://dif.org.ua/article/opituvannya-gromadskoi-dumki-posibnik-dlya-zhurnalistiv-2020>
7. Пономаренко, Т. Соціологія : курс лекцій : навч. посіб. Т. МВС України; Харків. нац. ун-т внутр. справ, Сум. філ. Суми : ФОП Цьома С.П., 2024. 303 с.
8. Сальнікова С. А. Вибірка у соціологічному дослідженні: підручник. Луцьк: Вежа-Друк. 2021. 252 с.
9. Соціологія масової комунікації : тези лекцій. Навчально-методичний комплекс / укладач: проф. Мар'ян Житарюк ; Львівський національний університет імені Івана Франка. Львів, 2024. 194 с. URL: <https://journ.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2014/11/Sotsiolohiia-zhurn-lektsii-uklav-ZHyariuk.pdf>
10. Синоруб Г. Медінська О. Аналіз ворожих дезінформаційних наративів у сучасному телепросторі (на прикладі авторської програми Ольги Лені «Хроніки інформаційної війни» телеканалу «Еспресо»). Актуальні проблеми медіапростору : збірник доповідей науково-практичної конференції (17 квітня 2025 р.). Київ. Вітербо. 2025. С. 340-344.
11. Синоруб Г. П. Наративи війни в Telegram-каналах та їх вплив на інформаційну стійкість аудиторії.

Наративи війни у фольклорних, літературних та медійних текстах : збірник тез міжнародної наукової конференції (27 квітня 2023 року). Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка. 2023. С. 56-58

12. Синоруб Г., Гусєва Т. Соціальна сутність конфлікту: історичний аспект. Воєнні конфлікти та техногенні катастрофи: історичні та психологічні наслідки : збірник тез III Міжнародної наукової конференції (20-21 квітня 2023 р.). Тернопіль : ФОП Паляниця В. А. 2023. С. 90-93.

13. Синоруб Г. П., Мединська О. Я., Шендеровський К. С. Права людини та людина в інституції: медіафокус на реалізацію соціальних прав людини. Права людини та мас-медіа в Україні: збірник конспектів лекцій. Київ: Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2020. Ч. 2. С. 204-223.

14. Синоруб Г. П., Мединська О. Я. Цифрові права в Україні як медіатема. Права людини та мас-медіа в Україні. Частина 3: збірник конспектів лекцій. Авт. кол. за ред. Виртосу І., Шендеровського. К. Київ: Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2021, С.340-345.

15. Синоруб Г. П. Соціологія масової комунікації: методичні рекомендації для здобувачів освіти першого (бакалаврського) освітньої програми «Журналістика» рівня спеціальності 061 Журналістика галузі знань Журналістика / укладач Тернопіль: Вид-во ТНПУ. 2026. 35 с.

16. Савелюк Н. М., Синоруб Г. П.. Медіапсихологія: методичні рекомендації для здобувачів освіти першого (бакалаврського) освітньої програми «Журналістика» рівня спеціальності 061 Журналістика галузі знань Журналістика / укладачі Тернопіль: Вид-во ТНПУ. 2026. 50 с.

17. Тимофеев С. П. Урахування громадської думки під час впровадження державної політики.: URL: <http://official.chdu.edu.ua/article/viewFile/28272/25198>

ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. <https://ispp.org.ua/> – офіційний сайт Інституту соціальної та політичної психології АПН України.
2. <https://www.library.illinois.edu/sshel/sociology/> – ресурси з соціології Університету Іллінойсу Урбана-Шампейн (The University of Illinois Urbana-Champaign).
3. <http://www.socium.info/library.html> – бібліотека соціологічної літератури.
4. <https://isnasu.org.ua/institute/lib.php> – Бібліотека Інституту соціології НАН України.
5. www.uceps.com.ua/ukr/all/sociology (Архів соціологічних даних Українського центру економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова, м. Київ).
6. www.ukrstat.gov.ua (Статистичні матеріали Держкомстату України).
7. www.sociology.kharkov.ua (Домашня сторінка харківських соціологів). www.i-soc.com.ua (Домашня сторінка Інституту соціології НАН України).

Шкала оцінювання:

Шкала оцінювання :

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	Відмінно	A (відмінно)
85–89	Добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	Задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	Незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)